

Kolmapäev, 14. märts 2018

P8_TA(2018)0076

Euroopa Liidu omavahendite süsteemi reformimine**Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2018. aasta resolutsioon Euroopa Liidu omavahendite süsteemi reformimise kohta (2017/2053(INI))**

(2019/C 162/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 311 ja artikli 332 lõiget 2,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikleid 106a ja 171,
- võttes arvesse nõukogu 26. mai 2014. aasta otsust 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 26. mai 2014. aasta määrust (EL, Euratom) nr 608/2014, millega kehtestatakse Euroopa Liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed ⁽²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 26. mai 2014. aasta määrust (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2017. aasta teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Õiglane ja tõhus maksusüsteem Euroopa Liidu digitaalse ühtse turu jaoks“(COM(2017)0547),
- võttes arvesse oma 29. märtsi 2007. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu omavahendite tuleviku kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 8. juuni 2011. aasta resolutsiooni tulevikku investeerimise ning uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta konkurentsivõimelise, jätkusuutliku ja kaasava Euroopa nimel ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 15. aprilli 2014. aasta resolutsiooni mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) läbirääkimiste kohta: saadud kogemused ja edasised sammud ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 16. aprilli 2014. aasta seisukohta, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 17. detsembri 2014. aasta seisukohta ⁽⁸⁾ ühenduste omavahendite süsteemi kohta,
- võttes arvesse oma 6. juuli 2016. aasta resolutsiooni ⁽⁹⁾ mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) valimistajärgse muutmise ettevalmistamise kohta,
- võttes arvesse kõrgetasemelise omavahendite töörühma 2016. aasta detsembri lõpparuannet ja soovitusi teemal „Euroopa Liidu rahastamine tulevikus“,
- võttes arvesse esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artiklit 1,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,

⁽¹⁾ ELT L 168, 7.6.2014, lk 105..⁽²⁾ ELT L 168, 7.6.2014, lk 29..⁽³⁾ ELT L 168, 7.6.2014, lk 39..⁽⁴⁾ ELT C 27 E, 31.1.2008, lk 214..⁽⁵⁾ ELT C 380 E, 11.12.2012, lk 89..⁽⁶⁾ ELT C 443, 22.12.2017, lk 11..⁽⁷⁾ ELT C 443, 22.12.2017, lk 994..⁽⁸⁾ ELT C 294, 12.8.2016, lk 82..⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0309.

Kolmapäev, 14. märts 2018

- võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, eelarvekontrollikomisjoni, majandus- ja rahanduskomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ja põhiseaduskomisjoni arvamust (A8-0041/2018),
- A. arvestades, et 25. märtsi 1957. aasta Rooma lepingus oli ette nähtud, et Euroopa Majandusühendust rahastatakse liikmesriikide osamaksudest vaid ülemineku perioodil, misjärel hakkab kehtima omavahendite süsteem;
- B. arvestades, et 1970. aasta aprillis Luxembourgis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel otsustati kehtestada omavahendite süsteem, millega lõpetatakse liikmesriikidelt osamaksu kogumine ja võetakse kasutusele kaks päris oma vahendit – põllumajandusmaks ja tollimaks –, mida täiendab kolmas, käibemaksupõhine vahend;
- C. arvestades, et kuna juba loodud omavahendite tulust ei piisanud, et katta kõik ELi eelarves ette nähtud kulud, otsustas Euroopa Ülemkogu oma 1988. aasta juuni kohtumisel, et kasutusele võetakse omavahend, mis põhineb kogurahvatulul;
- D. arvestades, et kogurahvatulul põhineva osamaksu osakaal on kasvanud väga palju (umbes 11 %-lt 1988. aastal 69 %-le 2014. aastal) ning seetõttu on esialgu täiendama ja tasakaalustama pidanud tuluallikast saanud praeguseks ELi eelarve jaoks tegelikult suurim tuluallikas; arvestades, et käibemaksupõhine omavahend moodustab ELi eelarvest praegu umbes 12 %, traditsioonilised omavahendid (tollimaksud, põllumajandusmaksud ning suhkru- ja isoglükooksimaksud) ligikaudu 13 % ning ülejäänud osa kaetakse muudest tuludest, sh maksudest, mida maksavad ELi institutsioonide ja asutuste töötajad, ja trahvidest, mis määratakse ettevõtjatele konkurentsioiguse rikkumise eest;
- E. arvestades, et seitsaadi, kui Euroopa Ülemkogu kehtestas 1984. aasta Fontainebleau kohtumisel Ühendkuningriigi tagasimakse (mis tähendab, et Ühendkuningriik saab 66 % oma netomaksest tagasi), on aja jooksul kehtestatud mitmeid muidki tagasimakseid ja korrigeerimismehhanisme, mille mõte on parandada teatavate liikmesriikide eelarvemaksete ja -laekumiste jookseksaldot; arvestades, et korrigeerimine tähendab praegu seda, et riigi jaoks vähendatakse kas summat, millega riik peab osalema Ühendkuningriigi tagasimakse rahastamises, või kogurahvatulul või käibemaksul põhinevat iga-aastast brutomakset;
- F. arvestades, et Euroopa Parlament on paljudes viimase kümnendi resolutsioonides esile toonud, millised probleemid ELi omavahendite süsteemis valitsevad ja kui keeruline see on, ning on korduvalt nõudnud põhjalikku reformi, millega muuta süsteem lihtsamaks, läbipaistvamaks ja demokraatlikumaks ning võtta kasutusele uued ja päris oma vahendid, mis peaksid järkjärgult ja niivõrd, kui see on võimalik, kogurahvatulul põhinevad vahendid välja vahetama;
- G. arvestades, et 2011. aastal koostas komisjon omavahendite kohta mahuka seadusandlike aktide paketi (COM(2011)0510), mis esitati koos 2014.–2020. aasta finantsraamistiku ettepanekutega ja millega sooviti liikmesriikide osamaksusid lihtsustada, kehtestada uued omavahendid – reformitud käibemaksuvahend ja finantstehingute maks – ning reformida korrigeerimismehhanisme; arvestades, et nõukogu jättis need ettepanekud tähelepanuta;
- H. arvestades, et 2014.–2020. aasta finantsraamistiku läbirääkimiste tulemusel moodustati kõrgetasemeline omavahendite töörühm, kuhu muu hulgas kuuluvad kõigi kolme peamise ELi institutsiooni esindajad ja mida juhib Mario Monti; arvestades, et töörühm esitas 2016. aasta detsembris oma lõpparuande ja soovitused, mille alusel töötas Euroopa Parlament välja käesolevas resolutsioonis esitatud seisukoha; rõhutab, et see aruanne võeti kõigi töörühma liikmete poolt vastu ühehäälselt, sealhulgas nõukogu nimetatud liikmete poolt;
1. märgib, et komisjon esitab 2018. aasta maiks 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku; nõuab, et ettepanek, mille komisjon järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta koostab, sisaldaks ammendavaid ettepanekuid selle kohta, kuidas omavahendite otsust ja kõiki sellega seotud seadusandlikke akte muuta ning millised uued omavahendid luua; rõhutab, et läbirääkimistel, mida nõukogu ja Euroopa Parlament hakkavad järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle pidama, käsitletakse kulu- ja tulupoolt ühtse küsimusena; märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku suhtes ei lepita ilma edasiminekuta omavahendite osas mitte midagi kokku;
2. esitab käesoleva resolutsiooni, et anda teada oma seisukoht ELi omavahendite süsteemi reformi peamiste elementide kohta, sh selle kohta, milliseid uusi omavahendeid on vaja ja millised praeguse süsteemi elemendid tuleks alles jätta; palub komisjonil võtta ELi omavahendeid käsitlevate seadusandlike ettepanekute koostamisel parlamendi seisukohta arvesse ning on seisukohal, et ettepanekud peaksid olema kaugeleulatuvad ja tuleks esitada koos 2020. aasta järgset mitmeaastast finantsraamistikku käsitletavate ettepanekutega; on veendunud, et ELi eelarve tulupoolel tuleb kindlasti märkimisväärsed edusamme teha, sest siis on järgmises mitmeaastases finantsraamistikus lihtsam kokku leppida;

Kolmapäev, 14. märts 2018

I. ÕIGUSRAAMISTIK JA OTSUSTUSPROTSESS

3. tuleb meelde, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 311 on sätestatud, et „liit varustab end oma eesmärkide saavutamiseks ja poliitika elluviimiseks vajalike vahenditega. Eelarvet rahastatakse täielikult omavahenditest, ilma et see piiraks muid tulusid.“; rõhutab sellega seoses, et juriidiline nõue näha ELi eelarve jaoks ette päris omavahendid tuleneb otse aluslepingust;

4. tuleb meelde, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 310 on sätestatud, et „eelarve tulud ja kulud peavad olema tasakaalus“; märgib, et tulud peaksid seega katma kõik kulud, mille eelarvepädevad institutsioonid igal aastal heaks kiidavad; rõhutab, et ELi eelarves ei tohi ühelgi aastal puudujääki tekkida ja seda ei tohi rahastada finantsturgudel laenatud rahaga;

5. märgib, et peamine seadusandlik akt, mis sisaldab omavahendite süsteemiga seotud sätteid, on omavahendeid käsitlev otsus, mille nõukogu võtab pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist vastu ühehäälselt, ja selle otsuse peavad ratifitseerima kõik liikmesriigid; rõhutab, et see on üks keerulisimaid seadusandlikke menetlusi, mis aluslepinguga on ette nähtud;

6. märgib, et selles seadusandlikus aktis kehtestab nõukogu muu hulgas omavahendite ülemmäära ja ta võib ette näha uusi omavahendeid või tunnistada mõne olemasoleva kehtetuks; rõhutab, et omavahendeid käsitleval otsusel ei ole küll kehtivuse lõppemise kuupäeva, kuid see on otseselt seotud vastava mitmeaastase finantsraamistikuga, milles on sama perioodi jaoks, mida otsus hõlmab, sätestatud ülemmäär kulutustele;

7. tuleb meelde, et Lissaboni lepinguga kehtestati uued sätted, mis puudutavad omavahendeid käsitlevaid rakendusakte ja mille kohaselt on nõukogul õigus võtta kvalifitseeritud häälteenamusega vastu määrus, kui Euroopa Parlament on selleks nõusoleku andnud; peab siiski kahetsusväärseks, et mitu rakendussätet, eelkõige need, mis puudutavad kogurahvatulul põhinevate maksete arvutamist, sisalduvad endiselt omavahendeid käsitlevas otsuses; nõuab seetõttu omavahendeid käsitleva otsuse vastuvõtmiseks sujuvamat menetlust; kutsub nõukogu ja komisjoni üles toetama aluslepingu tulevase läbivaatamise raames Euroopa Parlamendi nõuet muuta ELi toimimise lepingu artiklit 311, et tugevdada parlamendi rolli omavahendite vastuvõtmise menetluses;

8. tuleb meelde, et oma fiskaalpoliitika eest vastutavad liikmesriigid ise, ja rõhutab, et maksude kehtestamise õigus on liikmesriikide suveräänsuse põhielement; rõhutab, et ELi omavahendite reform ei tähenda seda, et riigid peavad selles valdkonnas suveräänsuse liidule andma, vaid viib pigem praeguse süsteemi kooskõlla ELi aluslepingute mõtte ja sätetega;

II. PRAEGUSE OMAVAHENDITE SÜSTEEMI REFORMIMISE PÕHJUSED**i. Süsteemi puudused tuleb kõrvaldada**

9. rõhutab, et praegune omavahendite süsteem on väga keeruline, ebaõiglane, läbipaistmatu ja ELi kodanikele täiesti arusaamatu; rõhutab eelkõige, et riikide tagasimaksete arvutamise süsteem ja korrigeerimismehhanismid, mida omavahendite süsteemi suhtes kohaldatakse, ning statistika alusel arvutatav käibemaksupõhine makse on segased; rõhutab peale selle, et Euroopa Parlament ei saa süsteemi ELi tasandil rõhusalt kontrollida ning üldiselt ei ole süsteem demokraatlikult legitiimne ja selles eest ei võeta demokraatlikku vastutust;

10. rõhutab, et see, kuidas omavahendite süsteem on kujunenud – päris omavahendite asemele on aegamööda tulnud liikmesriikide maksed –, on viinud selleni, et liiga palju tähtsustatakse liikmesriikidevahelist netosaldot, jättes suuresti tähelepanuta ELi eelarve tegeliku panuse ühiste Euroopa eesmärkide saavutamisse kõikide ELi kodanike hüvanguks; peab seetõttu kahetsusväärseks, et kokku annavad liikmesriikide poolt ELi eelarvesse tehtavad maksed, mis arvutatakse kas kogurahvatulu alusel või moodustavad teatava protsendimäära statistilisest käibemaksubaasist, ELi tuludest umbes 83 %;

11. on veendunud, et kuna suurim tuluallikas on kogurahvatulul põhinev vahend, on eelarvekaalutlustes hakanud domineerima nn õiglase vastutuse põhimõte, mida nõukogus nii ELi eelarve tulu- kui ka kulupoole üle peetud aruteludes liigagi sageli rõhutatakse; juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et ühelt poolt on tulupoolel kehtestatud ühendkuningriigi tagasimakse, mitme riigi jaoks on tagasimakse rahastamise osa vähendatud ning loodud on muud korrigeerimismehhanismid, kuid teiselt poolt ei suudeta iga-aastases eelarvemenetluses kokku leppida ELi eelarve jaoks piisavas assigneeringute summas; on seisukohal, et EL peab loobuma maksete ja laekumiste saldo arvestamisest, sest tegelikult saavad ELi eelarvest kasu kõik liikmesriigid;

12. on eelkõige seisukohal, et ELi aastaelarve suuruse üle otsustamist mõjutavad sageli liikmesriikide enda poliitilised ja rahalised kaalutlused ning see asetab piirangud eelarveläbirääkimistele, mis lõpevad nõukogus sageli sellega, et ühed (netosaajad) võivad ja teised (netomaksjad) kaotavad, eirates liidu võetud kohustusi, sealhulgas nõukogu poolt võetud kohustusi; on seisukohal, et selle tagajärjel soovitakse sageli kulusid kokku hoida paljude selliste ELi meetmete arvel, mille Euroopa lisaväärtus on suurim, ja nõrgestatakse nii ELi projekti tervikuna;

Kolmapäev, 14. märts 2018

13. märgib et, maksed, mida liikmesriigid ELi eelarvesse teevad, on riikide eelarves selgelt kantud kulupoollele ja nendes maksetes nähakse tihti kulu, mis ületab kasu, kuna kasu saadakse sellistes ELi kuluvaldkondades, mida on sageli vähem näha; rõhutab sellega seoses, et üldsusele tuleb ELi eelarve kasulikkusest rohkem teada anda;

14. on seetõttu veendunud, et praegune omavahendite süsteem on aluslepingu sätete ja mõttega suuresti vastuolus; kordab, et on pikka aega olnud seisukohal, et ELi vahendeid tuleb tingimata põhjalikult reformida, rahastamaks ELi eelarvet nii, et see vastab aluslepingu nõuetele ja kogu liidu vajadustele;

ii. ***Liidul peab olema võimalik rahastada oma poliitikameetmeid ja lahendada uusi probleeme***

15. rõhutab, et 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistikuga tuleb tagada, et selge Euroopa lisaväärtusega ELi meetmetele ja programmidele eraldatakse piisavalt raha, kuid ette tuleb näha ka lisaraha, mida on vaja juba kindlaks tehtud probleemide lahendamiseks sellistes valdkondades nagu majanduskasv ja tööhõive, kliimamuutused, keskkonnakaitse, konkurentsivõime, ühtekuuluvus, innovatsioon, ränne, ELi välispiiride kontroll, julgeolek ja kaitse;

16. rõhutab peale selle, et praeguse mitmeaastase finantsraamistiku puudusi tuleb vältida ja algusest peale tuleb ette näha sellised rahasummad, mille abil on liidul võimalik täita oma poliitilised eesmärgid piisavate vahenditega ning reageerida järgmise finantsraamistiku kestuse ajal võimalikele ettenägematutele sündmustele või kriisidele tulemuslikult; rõhutab vajadust lahendada iga-aastases eelarvemenetluses pidevalt korduv probleem, et maksete assigneeringud on ebapiisavad; tuletab meelde, et mitmeaastase finantsraamistiku paindlikkussätteid on juba ainuüksi rände- ja pagulaskriisi tõttu olnud vaja kasutada väga suures summas;

17. arwab, et Ühendkuningriigi lahkumine EList on suur probleem ka järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja kõigi sellega seotud eelarveotsuste seisukohast, olenemata sellest, kuidas see rahaliselt korraldatakse; on veendunud, et enne 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmist tuleks katta Brexiti tõttu tekkiv rahapuudus, tagades samas, et ELi vahendid ei väheneks ja et see ei mõjuks kahjulikult ELi programmidele;

18. peab tervitatavaks ettepanekut, mille kohaselt tuleks ELi eelarves luua spetsiaalne euroalale mõeldud eelarverida ja mille komisjoni president Jean-Claude Juncker tegi Euroopa Parlamendis peetud, liidu olukorda käsitletud kõnes ning mida komisjon arendas edasi oma 6. detsembri 2017. aasta teatises „Uued liidu raamistikku kuuluvad stabiilse euroala eelarvelised toetusvahendid“ (COM(2017)0822); nõuab seepärast, et ELi eelarves loodaks reserv, mida ei arvestata praeguste ülemmäärade sisse;

III. **KUIDAS LUUA VASTUVÕETAV JA TASAKAALUSTATUD OMAVAHENDITE SÜSTEEM?**

i. ***Uue omavahendite süsteemi loomise põhimõtted ja eeldused***

19. on selle poolt, et luua ELi tasandil stabiilsema rahanduse tagamiseks läbipaistvam, lihtsam ja õiglasem uus omavahendite süsteem, mis põhineb praeguse süsteemi tulemuslikel elementidel; on seisukohal, et omavahendite süsteemi reform peab põhinema mitmel juhtpõhimõttel;

20. rõhutab, et tulud peavad olema seotud poliitiliste eesmärkidega, milleks on eelkõige ühtne turg ja energialiit, ning keskkonna-, kliima- ja transpordipoliitikaga; on sellega seoses veendunud, et ELi eelarve peaks keskenduma poliitikavaldkondadele, mis annavad Euroopa lisaväärtust, nagu Euroopa Parlament on määratlenud oma 24. oktoobri 2017. aasta resolutsioonis ELi rahanduse tulevikku käsitleva aruteludokumendi kohta ⁽¹⁰⁾;

21. rõhutab, et korralduslikust seisukohast lähtudes ei saa kõiki uusi omavahendeid kasutusele võtta korraga, vaid seda tuleb teha järk-järgult; peab seetõttu omavahendite süsteemi reformi saavutatavaks kaheastmelise lähenemisviisiga: kõigepealt tuleks võtta kasutusele tehniliselt lihtsamad omavahendid, mille kogumist on mõistlike kuludega lihtne korraldada, ning teiseks hakata ükshaaval kasutusele võtma kõiki muid uusi omavahendeid, võttes aluseks kindla ajakava, mis kehtib seni, kuni kõik omavahendid on tõrgeteta kasutusel;

22. on seisukohal, et uute omavahendite kasutuselevõtmisel peaks olema kaks eesmärki: esiteks peaks tänu nendele jääma kogurahvatulul põhinevate maksete osa palju (eesmärk on 40 %) väiksemaks, mis aitab liikmesriikide raha kokku hoida; teiseks peaks see võimaldama ELil teha 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kohaselt rohkem kulutusi ja katta muu hulgas Ühendkuningriigi lahkumise tagajärjel tekkiva puudujäägi; tuletab sellega seoses meelde, et uute omavahendite mõte ei ole suurendada ELi maksu- maksjate üldist maksukoormust, keda uute omavahendite kasutuselevõtmine ei tohiks mõjutada;

⁽¹⁰⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0401.

Kolmapäev, 14. märts 2018

23. nõuab, et kõik tagasimaksed ja korrigeerimismehhanismid kaotataks ning tagataks liikmesriikide õiglane kohtlemine; rõhutab sellega seoses, et Brexiti tõttu muutuvad kehtetuks ja kaovad nii Ühendkuningriigi tagasimakse kui ka sätted, millega teatavate liikmesriikide osa selle tagasimakse rahastamises vähendatakse, ja samas muutub statistilise käibemaksupõhise omavahendi reform möödapääsmatuks;

24. on seisukohal, et traditsioonilised omavahendid, st tollimaksud, põllumajandusmaksud ning suhkru- ja isoglükoosimaksud on ELi tuluallikana usaldusväärsed ja ehtsad, sest need tulenevad otseselt sellest, et EL on tolliliit, ning sellega seotud õiguspädevusest ja ühisest kaubanduspoliitikast; on seetõttu seisukohal, et traditsioonilised omavahendid tuleks ELi eelarve tuluallikana alles jätta; on seisukohal, et kui vähendada seda osa maksude kogumise kuludest, mille liikmesriigid jätavad endale, saab maksutulust ELi eelarvesse kanda suurema osa;

25. tunnistab, et kogurahvatulul põhinevad maksed on ELi eelarve jaoks usaldusväärne, stabiilne ja õiglane tuluallikas ning suur enamik liikmesriikidest pooldab seda vahendit igati; on seetõttu veendunud, et see vahend tuleks alles jätta, kuid üksnes ELi eelarvet tasakaalustava ja täiendava vahendina – sellega kaotataks eelarvekaalutlustest õiglase vastutasu põhimõte; rõhutab, et sellega seoses tuleb tagada, et kogurahvatulul põhinevad maksed oleksid kõigi liikmesriikide eelarves liigitatud ühtmoodi: ELile mõeldud tulu (mitte liikmesriikide valitsuse kulu);

ii. **Kriteeriumid, mida uute omavahendite kindlaksmääramisel kasutada**

26. pooldab kõrgetasemelise omavahendite töörühma aruandes esitatud arvamust, mille kohaselt tuleks võimalike uute omavahendite kindlaksmääramisel arvesse võtta järgmisi kriteeriume: võrdsus/õiglus, tõhusus, piisavus ja stabiilsus, läbipaistvus ja lihtsus, demokraatlik vastutus ja eelarvedistsipliin, põhitähelepanu pööramine Euroopa lisaväärtusele, subsidiaarsuse põhimõte ja liikmesriikide maksusuveräänsus ning poliitilise kokkuleppe saavutamise kulude piiramine;

27. palub komisjonil analüüsida ülaltoodu põhjal järgmiste uute omavahendite kasutuselevõtmist;

iii. **Võimalikud uued omavahendid**

a. eesmärk: tugevdada ühtset turgu, muuta see läbipaistvamaks ja võimalused võrdsemaks

– käibemaks

28. tuletab meelde, et seitsaadik, kui käibemaks peaaegu 50 aasta eest kehtestati, on selle alusel arvutatud üht ELi eelarve omavahendit, ja praegu moodustab see tulu ELi tuludest umbes 12 %;

29. märgib, et praegusel süsteemil on siiski suuri puudusi: eelarvetulu arvutatakse statistilisel alusel; see on tarbetult keerukas ja kodanike jaoks puudub sel otsene seos; see tähendab seda, et liikmesriikidele laekunud tulust kantakse lihtsalt teatav osa ELi eelarvesse, ilma et sel oleks kogurahvatulul põhineva vahendiga võrreldes mingi lisaväärtus; ning makse arvutamise alus ei ole läbipaistev ja maksumaksjaid ei kohelda võrdselt;

30. peab kahetsusväärseks tõsiasi, et Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) on liikmesriikides korduvalt avastanud suure tollipettuse juhtumeid, mis on olulisel määral vähendanud liidu eelarvetulu; juhib tähelepanu Euroopa Kontrollikoja eriaruandele nr 19/2017 pealkirjaga „Impordiprotseduurid: puudused õigusraamistikus ja ebatõhus rakendamine mõjutavad ELi finantshuve“ ning väljendab muret selle pärast, et petturid võivad jätkata liikmesriikide seast selle nn nõrgima lüli otsimist, kelle kaudu tolliliitu siseneda, ning et tulu võib jääda liidu eelarvesse saamata ka järgmise mitmeaastase finantsraamistiku perioodil; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles vajalikke meetmeid võtma, et nendele liidu eelarvet kahjustavatele tegevustele lõpp teha;

31. tuletab meelde, et uue käibemaksupõhise vahendi kohta tehti 2011. aastal seadusandlik ettepanek, mille tulemusel oleks hakanud kogu ELis kohaldama kindla määraga maksu, mis oleks põhinenud selliste tarnitud kaupade ja osutatud teenuste või imporditud kaupade netohinnal, mida oleks maksustatud ühtse standardse käibemaksuääruga; märgib, et kuigi see ettepanek ei läinud läbi, soovitas 2013. aastal veebruaris kohtunud Euroopa Ülemkogu, et nõukogu peaks selle ettepanekuga tööd jätkama; usub, et praeguses olukorras on võib olla võimalik saavutada selles küsimuses läbimurre;

32. tunnistab kõrgetasemelise töörühma ettepanekut käibemaksupõhise omavahendi kohta, mille eesmärk on muuta see lihtsamaks, vähendada selle halduskulusid ning tugevdada seost ELi käibemaksupoliitika ja tegelike käibemaksutulude vahel;

Kolmapäev, 14. märts 2018

33. võtab teadmiseks komisjoni käibemaksu tegevuskava „Ühtse ELi käibemaksuala suunas – On aeg otsustada”), mis avaldati 7. aprillil 2016 (COM(2016)0148), ning sellele järgnenud 4. oktoobri 2017. aasta ettepaneku ELi käibemaksuala mitme aluspõhimõtte ja peamiste reformide kohta; toetab ELi käibemaksusüsteemi põhjalikku reformimist, mille eesmärk peaks olema laiendada maksubaasi, vähendada pettusvõimalusi ja eeskirjade täitmise kulusid ning luua uut tulu; on seisukohal, et teatav väike osa sellest uuest tulust tuleks kanda ELi eelarvesse;

34. on seisukohal, et lihtsustatud käibemaksuvahend peaks põhinema ELi käibemaksusüsteemide ühisel nimetajal, ja märgib, et tänu sellele ei kaotataks kõiki riikide erikordi, mida on eri põhjustel vaja;

35. on selle poolt, et kehtestada reformitud käibemaksust laekunud tulule ühtne maksumäär (1–2 %), mille kogumine liidu omavahendina oleks täielikult liikmesriikide ametiasutuste ülesanne; on veendunud, et sellise süsteemiga tagataks ELi jaoks üsna suur ja stabiilne tulu, ilma et tekiks liiga suur halduskulu;

36. rõhutab, et komisjon on juba esitanud ELi käibemaksueeskirjade põhjalikuks reformimiseks seadusandlikud ettepanekud ning 2018. aastal on oodata uusi algatusi; rõhutab, et käibemaksusüsteemi reform on vaja viia lõpule võimalikult kiiresti – igal juhul enne järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kehtivusaja algust;

37. palub, et seni kuni käibemaksu käsitlevad õigusaktid vastu võetakse, teeks komisjon peagi esitatavas ELi omavahendeid käsitlevas seadusandlikus paketi ettepaneku uue reformitud käibemaksupõhise omavahendi kohta; on seisukohal, et selles ettepanekus tuleks arvesse võtta peamisi tulemusi, mida praegu arutatav käibemaksusüsteemi reform annab;

– *äriühingu tulumaks*

38. tuletab meelde, et oma 6. juuli 2016. aasta resolutsioonis maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta ⁽¹⁾ nõudis Euroopa Parlament, et komisjon esitaks äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi kohta ettepaneku „koos asjakohaste ja õiglaste jaotamispõhimõtetega, et luua terviklik lahendus liidus kahjulike maksutavadega võitlemiseks, muuta olukord ettevõtete jaoks selgemaks ja lihtsamaks ning hõlbustada piiriülest majandustegevust liidus“;

39. võtab teadmiseks ettepanekud, mille komisjon on äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi kohta teinud, ja tuletab meelde oma nõudmist, et konsolideeritud maksubaasi tuleks üleminekuperioodi lõppedes kohaldada kõikide äriühingute suhtes; rõhutab, et praegustes konsolideeritud maksubaasi ettepanekutes tuleks käsitleda ka digitaalsektori ettevõtteid; soovib nende ettepanekute põhjal suhtuda äriühingu digitaalsesse majandustegevusse samamoodi nagu füüsilisse ning seetõttu tuleb määratleda ja teha kindlaks digitaalne püsiv tegevuskoht;

40. nõustub kõrgetasemelise omavahendite tööühma hinnanguga, mille kohaselt sobib konsolideeritud maksubaas uue omavahendi aluseks, sest see vastab kõigile tööühma kehtestatud kriteeriumidele; rõhutab, et konsolideeritud maksubaas on väga oluline ühtse turu arenguks, mis on Euroopa avalik hüve, sest see aitab liikmesriikide vahel vältida kõlvatut maksukonkurentsi ja maksude optimeerimist, mille tagajärjel ei kehti enam kõigile võrdsed võimalused;

41. tuletab meelde, et maksudest kõrvalehoidumise tõttu kõigis selle vormides jääb ELil komisjoni hinnangul saamata 1 triljon eurot aastas; rõhutab, et saamata jäänud maksutulu on vaja pettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastase kooskõlastatud poliitika ning läbipaistvusel, koostööl ja kooskõlastamisel põhineva raamistiku kaudu tagasi saada;

42. palub komisjonil võtta arvesse äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi direktiivi läbivaatamise järeldusi ja teha nende põhjal ettepanek luua liidu eelarve jaoks uus omavahend, mis arvutatakse liikmesriikide äriühingu tulumaksu ühtsest konsolideeritud maksubaasist saadava tulu põhjal; pooldab äriühingu tulumaksu ühtsest konsolideeritud maksubaasist saadavale tulule ühtse määra kehtestamist ja omavahendina kogumist; on veendunud, et sellise süsteemiga tagataks ELi jaoks üsna suur ja stabiilne tulu, ilma et tekiks liiga suur halduskulu;

– *emissioonitulud*

43. on arvamisel, et Euroopa Keskpanka kasumist saadavat tulu (raha käibelelaskmisega teenitud EKP tulu), mis on otseselt seotud Euroopa rahaliiduga, ei tuleks mitte riigikassadele välja maksta, vaid see peaks hoopis olema uue omavahendi aluseks; on arvamisel, et see ressurss peaks olema otseselt seotud spetsiaalselt euroalale mõeldud reaga ELi eelarves;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0310.

Kolmapäev, 14. märts 2018

b. eesmärk: vähendada finantsspekulatsioone ja suurendada maksumaksjatevahelist õiglust sektorites, kus kasutatakse agressiivset maksuplaneerimist või agressiivset maksuoptimeerimist

– Euroopa tasandi finantstehingute maks

44. julgustab jätkama pingutusi, mida 11 liikmesriigist koosnev rühm on pärast komisjoni 2011. aasta ettepanekut tihedas koostöös finantstehingute maksu kehtestamiseks teinud; nõuab tungivalt, et kõik teised liikmesriigid ühineksid eespool nimetatud rühmaga, et vältida häireid finantsturgudel ja tagada ühtse turu sujuv toimimine;

45. nõustub kõrgetasemelise omavahendite töörühma hinnanguga, mille kohaselt sobib finantstehingute maks liidu eelarve uue omavahendi aluseks, kuid märgib, et finantstehingute maksustamiseks tuleks uurida ka muid võimalusi;

46. nõuab seetõttu, et liidu eelarve jaoks loodaks uus omavahend, mis arvutatakse vastavalt finantstehingute maksustamiseks valitud meetodile;

– digitaalsektori ettevõtete maksustamine

47. kiidab heaks järeldused, milleni jõuti rahandusministrite nõukogu 16. septembri 2017. aasta mitteametlikul kohtumisel ja milles nõuti, et vastavalt nelja rahandusministri kirjale (milles sooviti, et komisjon analüüsiks tulemuslikke lahendusi, mis põhinevad ideel kehtestada digitaallettevõtete poolt ELis loodud käibele nn tasandusmaks) koostatakse digitaalmajanduse jaoks uued maksustamiseskirjad; rõhutab, et oma 21. septembri 2017. aasta teatises „Õiglane ja tõhus maksusüsteem Euroopa Liidu digitaalse ühtse turu jaoks“ kinnitab komisjon veel kord, et äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas annab raamistikku, mis soodustab eeskirjade läbivaatamist, et korraldada digitaalsete ettevõtete maksustamine tänapäevaselt ja stabiilselt ning tegeleda digitaalmajandusest tingitud maksustamisprobleemidega; nõuab, et isegi lühiajalisi lahendusi kooskõlastataks ELi tasandil, et vältida ühepoolsest tegevusest põhjustatud ühtse turu moonutamist ning hoida ära digitaalsete ettevõtete maksuparadiiside teke;

48. nõustub, et digitaalmajanduse jaoks peaks kehtima tänapäevane ja stabiilne maksuraamistik, millega soodustada innovatsiooni, võidelda turu killustumise ja ebaausa konkurentsi vastu ning anda kõigile asjaosalistele võimalus kasutada ära uusi võrdseid ja tasakaalustatud tingimusi, tagades samal ajal, et digitaalplatvormid ja -ettevõtjad maksavad nõuetekohase osa maksudest seal, kus nad oma kasumi saavad; juhib ühtlasi tähelepanu sellele, et ettevõtete investeeringutele tuleb kindlasti tagada maksukindlus, et kaotada praegused puudused ja vältida ühtsel turul maksusüsteemide vaheliste uute lünkade tekkimist;

49. peab väga tähtsaks, et digitaalse turu suhtes võetaks meetmeid, millega piirata maksudest kõrvalehoidumist, maksumoonutusi, agressiivse maksuplaneerimise või maksude optimeerimise süsteeme ning Euroopa mehhanismide kuritarvitamist maksude maksmise vältimiseks; on seisukohal, et selliste tavade tagajärjel tekivad ühtsel turul konkurentsimoонutused ja liikmesriikidel jääb ettenähtud maksutulu saamata;

50. nõuab, et liidu eelarve jaoks loodaks uus omavahend, millega maksustatakse digitaalmajanduses tehtud tehinguid; on aga seisukohal, et kuna nii ELi kui ka Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) tasandil on tähtsad läbiraakimised pooleli, on praegu liiga vara otsustada, kuidas sellise vahendi loomine täpselt peaks toimuma;

51. usub aga vaatamata sellele, et kõikide mehhanismide abil, mille ELi ametid on loonud, nagu registreerimis- või seiresüsteemid või reguleerivad mehhanismid, peaks olema võimalik hakata koguma liidu eelarvesse makse ja lõive otse selle alusel, milline on nende Euroopa lisaväärtus; on seisukohal, et need on ELi avalikud hüved, mille alusel on kõrgetasemelise omavahendite töörühma sõnul võimalik kehtestada maks, mis kuulub tänu liidu meetmetele saadavate muude tulude hulka;

c. eesmärk: toetada energiasüsteemi ümberkujundamist ja võitlust globaalse soojenemise vastu

– keskkonnamaksud

52. kinnitab, et kliimamuutustevastane võitlus, aga ka säästvate, ring- ja vähese CO₂-heitega majandusele üleminek ning ühiselt kokkulepitud energialiidu eesmärgid on ELi meetmete hulgas väga olulisel kohal;

53. kordab oma veendumust, et õiglast konkurentsi ettevõtete vahel ja ühtse turu tõrgeteta toimimist saab tagada ainult siis, kui ELi tasandil kehtivad ühtsed energia- või keskkonnamaksud, mis annavad tõuke progressiivsema ja säästvama arengumudeli suunas liikumiseks;

Kolmapäev, 14. märts 2018

54. rõhutab, et keskkonnahoidlik maksustamine on Euroopa omavahendite suurendamiseks eriti sobilik mehhanism; palub, et komisjon teeks ettepanekuid muudegi keskkonnahoidlike omavahendite kohta, nagu on osutatud kõrgetasemelise omavahendite töörühma aruandes ja nagu on osutanud ELi eelarvevolinik, ning märgib, et need peavad olema kooskõlas liidu teatavate poliitika-meetmetega, näiteks meetmed energeetika (energiaks), keskkonna ja kliima (mehhanism, millega korrigeeritakse imporditavate kaupadega seotud süsinikdioksiidiheite maksustamist, plastimaks ja heitkogustega kauplemise süsteem) ning transpordi valdkonnas (maanteeveo kütusemaks ja lennupiletite maks), et toetada liidu uusi täiendavaid omavahendeid;

55. nõuab, et heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumisel saadavast tulust arvestataks alates 4. etapist (aastast 2021) suur osa ELi uue omavahendi hulka; tuleb meelde, et seda võimalust arutas kõrgetasemeline omavahendite töörühm ja soovitas selgesõnaliselt komisjon oma 14. veebruari 2018. aasta teatises „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“ (COM(2018)0098); nõuab, et paralleelselt kehtestataks mehhanism, millega korrigeeritakse imporditavate kaupadega seotud süsinikdioksiidiheite maksustamist, mis oleks ELi eelarves uus omavahend ja peaks ühtlasi aitama tagada rahvusvahelises kaubanduses võrdsed tingimusi ja vähendada tootmise viimist liidust välja, samas kui imporditavate kaupade hinnas võetakse arvesse kliimamuutuste kulusid;

56. palub komisjonil uurida võimalust võtta ELi tasandil kasutusele plastimaks ja ühekordselt kasutatavate esemete maks, et julgustada kasutama säästvamaid alternatiive;

57. on kindel, et elektrienergiaksul põhinevad omavahendid kattuksid ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) kohaldamisalaga ning tekitaksid mure investeerimistingimuste stabiilsuse ja kodumajapidamistele langeva finantskoormuse pärast;

58. on seisukohal, et juhul, kui mingi omavahend tekitab ühele liikmesriigile liigse koormuse, võiks seda leevendada ELi programmide kaudu antava lisatoetusega, mille kasutamisaeg ja summa on piiratud ja mis on kooskõlas liidu eesmärkide ja sihtidega; rõhutab, et sellist toetust ei saa anda ELi eelarve tulupoolel uute tagasimaksete või korrigeerimiste kehtestamise kaudu;

59. rõhutab, et keskkonnaga seotud maksude või tasude kehtestamine ei tohiks mõjutada liikmesriikide õigust otsustada oma energiavarude kasutamise tingimuste, erinevate energiaallikate valiku ja oma energiavarustuse üldise struktuuri üle;

iv. Muud tuluallikad

60. tuleb meelde, et kuigi ELi eelarve tulud peaksid peamiselt koosnema omavahenditest, tuleb neile lisaks koguda ka Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 311 nimetatud muid tulusid, mille hulka kuuluvad: maks, mida ELi institutsioonide ja ELi asutuste töötajad maksavad oma töötasult; institutsioonide haldustegevusest saadav tulu, nt kaupade müügist saadav tulu, üüritulu, osutatud teenustest laekuv tulu ja pangainstressid; summad, millega ELi mittekuuluvad riigid osalevad teatavates ELi programmides; viiused; trahvid, mida ettevõtted maksavad enamasti ELi konkurentsioiguse rikkumise tõttu; ja tulu, mis laekub ELi laenuvõtmis- ja laenuandmistehingutest;

61. märgib, et iga eelarveaasta saldo kantakse järgneva aasta eelarvesse ja kui saldo puhul on tegemist ülejäägiga, siis kantakse see eelarvesse tuluna, ning et muud tulud, saldod ja tehnilised kohandused, sh eelnenud aasta ülejääk, moodustavad kogutulust umbes 6 %; rõhutab, et viimastel aastatel on suurem osa muudest tuludest laekunud trahvidest, mis moodustavad kogutulust lausa 2,5 % (v.a sihtotstarbeline tulu);

62. peab kahetsusväärseks, et sedalaadi muude tulude potentsiaali ei ole ELi kulude rahastamist puudutanud aruteludel seni käsitletud; usub, et isegi kui seda tuluallikat ei saa mahu, ebastabiilsuse ja prognoosimatuse tõttu kasutada teiste omavahendite alternatiivina, on see ometi üks võimalikke allikaid, millest katta järgmise mitmeaastase finantsraamistiku suuremat rahavajadust;

63. tuleb meelde, et sellise tulu ja võimalike muudatusettepanekute menetlemisel rakendatavad õigusmenetlused on paindlikumad kui omavahendite omad, sest need tuluallikad ei ole loodud omavahendeid käsitleva otsusega, vaid teisest õigusaktidega ja seetõttu ei kehti nende puhul ühehäälsusnõue;

64. kordab, et on juba pikka aega olnud seisukohal, et tulu, mis saadakse trahvidest, mis on äriühingutele määratud ELi konkurentsioiguse rikkumise eest, või mis on seotud sellega, et liikmesriigid on ELi eelarvesse maksete tegemisega hiljaks jäänud, peaks ELi eelarve jaoks olema lisatulu, mille arvelt kogurahvatulul põhinevaid osamakse vastavalt vähendada ei saa;

Kolmapäev, 14. märts 2018

65. nõuab seetõttu, et ELi eelarves loodaks erireserv, millesse kantakse vastavalt laekumisele kõik võimalikud ettenägematud muud tulud, mis kantakse nõuetekohaselt üle, et tagada vajaduse tekkimise korral kulutuste tegemiseks lisavahendid; on seisukohal, et see reserv tuleks määrata sihtotstarbeliselt mitmeaastase finantsraamistiku erivahendite jaoks ja sellest tuleks vastavalt eelarvepädevate institutsioonide otsusele tagada täiendavad lisatoetused nii kulukohustuste kui ka maksete osas;

66. rõhutab, kui suured võimalused peituvad ELi eelarve jaoks tasudes, mida nõutakse Euroopa poliitikameetmete ja eelkõige Euroopa süsteemide (nt tulevane kolmandate riikide kodanikele mõeldud ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS)) rakendamise eest; on seisukohal, et teatavatel juhtudel võiks selle tulu eraldada samale poliitikale või eesmärgile; on seisukohal, et pärast 2020. aastat välja töötatavate ELi programmide ja poliitikameetmete huvides tuleks põhjalikumalt analüüsida, kas selle võimaliku tulu võiks võtta ELi eelarve jaoks kasutusele lisatuluallikana;

67. rõhutab, et 2016. aastal küündisid ELi detsentraliseeritud asutuste sihtotstarbelised tulud, nagu ettevõtjatelt laekunud maksud ja tasud ning riikide eelarvetest tehtud maksed, ligikaudu 1 miljardi euron; palub, et komisjon esitaks järgmise mitmeaastase finantsraamistikuga seoses ettepaneku ühtse meetodi kohta, mille alusel rahastada ametid tasudest;

o

o o

68. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.
